

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे

बी. ए. – (विशारद) सामाजिकशास्त्रे

परीक्षा : मे – २०२५

तृतीय वर्ष

सत्र – ५

विषय:- आधुनिक महाराष्ट्राचा राजकीय इतिहास (HC-502)

दिनांक: ०९/०५/२०२५

गुण : १००

वेळ : स. १०.०० ते दु. १.००

सूचना : सर्व प्रश्न सोडवा.

प्रश्न १ दीर्घोत्तरी प्रश्न सोडवा (कोणतेही दोन)

(४०)

१. ब्रिटिशांचे राजकीय धोरण सविस्तर विशद करा.
२. जहाल राजकारणातील लो. टिळकांच्या योगदानाचा आढावा घ्या.
३. स्वा. सावरकरांसह अन्य कोणत्याही दोन क्रांतिकारकांचा विशेष संदर्भ देऊन महाराष्ट्रातील सशस्त्र क्रांतिकारी चळवळीचे मूल्यमापन करा.
४. संयुक्त महाराष्ट्राच्या स्वातंत्र्योत्तर काळातील वाटचालीचा आढावा घ्या.

प्रश्न २ थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन)

(३०)

१. ब्रिटिश राजवटीचे राजकीय, आर्थिक व सामाजिक परिणाम स्पष्ट करा.
२. राष्ट्रीय सभेच्या स्थापनेची माहिती द्या.
३. काँग्रेसच्या पहिल्या अधिवेशनातील मागण्या विशद करा.
४. संयुक्त महाराष्ट्राच्या निर्मितीच्या दृष्टीने स्वातंत्र्यपूर्व काळात कोणकोणत्या घडामोडी घडून आल्या ते सविस्तर सांगा.
५. महाराष्ट्रातील राष्ट्रवादाच्या उदयाची कारणे लिहा.

प्रश्न ३ टीपा लिहा. (कोणत्याही दोन)

(३०)

१. भक्ती चळवळ
२. चतुःसूत्री
३. ना. गोपाळ कृष्ण गोखले
४. गांधीवाद

Translation in English

Sub: Political History of Modern Maharashtra (HC-502)

Instructions: Attempt all questions.

Q.1. Answer in detail (Any Two) (40)

1. Explain in brief about the various political policies introduced by British Government
2. Explain the contribution of Lokmanya Tilak in the freedom struggle of India.
3. Evolute the armed revolutionary movement in Maharashtra with special reference to Swa.Sawvarkar and any other two reformers.
4. Review the post independence developments in The United Maharashtra Committee (Samyukta Maharashtra Samiti)

Q.2. Answer in brief (Any Three) (30)

1. Explain in brief about the political, economic and social consequences of British power in India
2. Give information about the establishment of Indian National Congress.
3. Take a review of the demands put forth by Indian National Congress in the session first
4. Take a review of the events during the pre-independence period in view of the formation of The United Maharashtra. (Samyukta Maharashtra)
5. Explain the factors responsible for the rise of nationalism in Maharashtra.

Q.3. Write short notes. (Any Two) (30)

1. Bhakti Movement
 2. The Four Fold Programme of Tilak
 3. Namdar Gopal Krishna Gokhale
 4. Gandhism
-